

Zneužívání: 97. Toxičtí křižáci: Vzestup ultrakreténů, kteří se stali influencery

Zneužívání

**Toxičtí křižáci:
Vzestup ultrakrepidářů, kteří se stali**

influencery

George Bernard Shaw kdysi napsal: „Dávejte si pozor na falešné vědění, je nebezpečnější než nevědomost“.

Ultrakrepidáři¹ jsou jedinci, kteří se považují za odborníky na témata, o nichž vědí jen málo nebo vůbec nic. Ačkoli mohou působit sebejistě, jejich domnělé znalosti mají kořeny v nějaké hluboce zakořeněné osobní nejistotě.

Taková nejistota téměř vždy pramení ze strachu. To, co navenek vypadá jako nabubřelý všeználek, je tedy ve skutečnosti nejistý jedinec, který si za účelem podvodu plete názory s fakty. Takový člověk si libuje v konspiracích, spekulacích a v nejlepším případě v polopravdách.

Ultrakrepidáře najdete mezi náboženskými hnutími, sportovními nadšenci, politiky, vědci a všude mezi námi.

Jestli nás posledních několik let něco naučilo, pak to, že ultrakrepidáři jsou hlasití a hojní. Stejně tak se v poslední době objevil ještě nebezpečnější ultrakrepidář: influencer. Mnozí z nich, pohlčení svým egem a často poháněni okrajovými hnutími, sestoupili tak hluboko do králičí nory, že se změnili v úplné konspirační teoretiky.

„Jestli nás posledních několik let něco naučilo, tak to, že ultrakrepidáři jsou hlasití a hojní.“

Vzpomínáte si na dobu pandemie, kdy experti z gauče, kteří neměli žádné lékařské ani vědecké znalosti, nabízel na sociálních sítích jak konspirace, tak hovadské léky? Nedlouho poté se objevila podobná skupina expertů z gauče, kteří tvrdili, že volby v USA byly zmanipulované.

Existuje celá řada dalších teorií ultrakrepidářů, kteří se stali influencery, z nichž většina postrádá i ten nejmenší důkaz, který by je potvrzoval. Např: Papež František je antikrist, Michelle Obamová není ve skutečnosti člověk, vláda ovládá počasí, NFL je zmanipulovaná, masové vraždy jsou “psychologické operace”, Clintonovi konzumují nadledvinky kojenců, instituce vyššího vzdělávání jsou využívány k vymývání mozků, transvestité loví děti, „židovské vesmírné lasery“ způsobily požáry v Kalifornii, J. F. Kennedy Jr. se skrývá, zatímco plánuje triumfální návrat, povstání 6. ledna bylo „pokojnou demonstrací“, Barack Obama tajně řídí zemi ze svého sklepa, knihy jsou nebezpečné atd.

Zesnulý senátor Bill Bullard z Michiganu kdysi řekl: „Názor je skutečně nejnižší formou lidského poznání. Nevyžaduje žádnou odpovědnost, žádné porozumění.“

Když je ultrakrepidář, který se stal vlivným činitelem, vyzván, aby vyjádřil svůj názor, který postrádá jakékoli faktické důkazy, obvykle se hájí tím, že se odvolává na svůj první dodatek k ústavě o svobodě slova. Ale jak připomněl Søren Kierkegaard: „Lidé požadují svobodu slova jako náhradu za svobodu myšlení, kterou zřídka kdy využívají.“ Ospravedlňování neuváženého názoru citací prvního dodatku svědčí nejen o hrubém nepochopení samotné ústavy, ale i o záměrném pokusu o určitou formu podvodu.

Aldous Huxley napsal: „Nejhlubším hříchem proti lidské mysli je věřit věcem bez důkazů.“

Přesto tolik lidí věří názorům jako faktickým informacím čistě proto, že vyjádřený názor hýčká jejich obavy. Právě proto je klamání vedené ultrakrepidáři, kteří se stali vlivnými, často úspěšné. Záměrně se přizívají na kolektivním strachu, který sdílí cílová skupina.

Michael Liebowitz, spoluautor knihy *Down the Rabbit Hole*, kdysi trefně poznamenal: „Je těžké říci, zda tolik influencerů, moderátorů talk show, politiků atd. skutečně věří absurdním věcem, které hlásají, nebo jen vychází vstříc publiku.“

„Tolik lidí věří názorům jako faktickým informacím čistě proto, že vyjadřovaný názor podporuje jejich obavy.“

Určitě jste už slyšeli přísloví: „Lež může obletět půlku světa, než se pravda obuje.“ Tohle přísloví se

mi líbí. Pro ultrakrepidáře - influencery je to krédo a zároveň poslání - počítají s tím.

Ačkoli nám Pythagoras radil: „Je lepší mlčet než se přít s nevědomými,“ britský filozof Bertrand Russell na otázku, jak začíná fašismus, odpověděl: „Nejprve fascinují hlupáky. Pak nasadí inteligentům náhubek.“

Právě proto je nutné, aby byl člověk vždy ochoten skutečně zvážit důkazy, které jsou v rozporu s jeho přesvědčením, a připustit možnost, že se může mýlit. Intelligence není vědět všechno; je to schopnost zpochybnit všechno, co víte.

Právě na takovém zpochybňování spočívají svobody uvedené v ústavě. Jak poznamenal Maximilien Robespierre v knize *Ctnost a teror*: „Tajemství svobody spočívá ve vzdělání lidí, zatímco tajemství tyranie je v tom, že je udržuje v nevědomosti.“

Možná proto některá hnutí trvají na zákazu knih. Modernější pohled na totéž nabízí Brandoliniho zákon.

V roce 1792 napsal Alexander Hamilton dopis Georgi Washingtonovi, který zčásti zněl:

„Jedinou cestou k rozvrácení republikánského zřízení v zemi je lichocením předsudkům lidu a vyvolávání jeho žárlivosti a obav, aby se věci dostaly do zmatku a vyvolaly občanské nepokoje. Když je vidět, že člověk bez zásad v soukromém životě, zoufalý ve svém majetkovém postavení a smělý ve své povaze nasedá na koně popularity, lze ho oprávněně podezírat, že jeho cílem je uvrhnout věci do zmatku, aby se mohl ‚svězt na bouři a řídit vichr‘.“

Taková je povaha dnešního ultrakrepidáře, který se stal vlivným činitelem.

Žijeme ve skutečně bezútěšné době, která zlověstně připomíná fiktivní literární díla jako *1984* nebo *Příběh služebnice*. K této existenci v soumravné zóně z velké části přispěly chybné znalosti a rétorika, která zdůrazňuje strach.

Možná tedy bylo prorocké, že spisovatelka science fiction Octavia Butlerová radila: „Vybírejte si své vůdce moudře a prozíravě. Být veden zbabělcem znamená být ovládán vším, čeho se zbabělec bojí. Být veden bláznem znamená být veden oportunisty, kteří blázna ovládají. Nechat se vést zlodějem znamená nabídnout své nejcennější poklady k ukradení. Nechat se vést lhářem znamená nechat si lhát. Nechat se vést tyranem znamená prodat sebe i své blízké do otroctví.“

Ultrakrepidáři jsou jedním slovem lháři. Když se dostanou do role vlivných osobností a vůdců, představují nejen útok na náš smysl pro rozum, ale i autentickou hrozbu pro samotnou svobodu a demokracii, k níž se hlásí.

Jak nám **však říká britský autor a novinář** Nick Cohen: “ Nutkaví lháři by vás neměli děsit. Nemohou nikomu ublížit, pokud jim nikdo nebude naslouchat. Naproti tomu nutkaví věřící, ti by vás měli děsit. Věřící jsou totiž pomahači lhářů.“

Věřu, ne ultrakrepidáři, ale ovčané, tedy zaslepení věřící, by nás, upřímně řečeno, měli děsit. Ještě dlouho poté, co vlivný člověk odejde, jsou to ovčané, rétorika a následky, které hnísají a zůstávají.

J. Basil Dannebohm

[Baptist News Global](#)

Poznámka:

¹ Ultracrepidarian. Definice: **člověk, který je troufalý a nabízí rady nebo názory přesahující jeho znalosti**. Význam tohoto slova pochází z antického příběhu, v němž slavný řecký malíř Apelles jednoho dne slyšel ševce, který kritizoval způsob, jakým na obraze ztvárnil nohu.

Podle příběhu Apelles, známý svým smyslem pro detail, vystavil jeden ze svých obrazů na veřejném místě, aby sledoval reakce kolemjdoucích.

Zastavil se u něj švec a upozornil ho na drobnou chybu ve vyobrazení boty. Apelles ocenil konstruktivní zpětnou vazbu a chybu opravil. Následujícího dne se obuvník, povzbuzen předchozím úspěchem, pustil do kritiky dalších aspektů obrazu, čímž překročil rámec své odbornosti. Apelles na to slavně reagoval větou „**Ne sutor ultra crepidam**“, což v hrubém překladu znamená „**Ševče, ne nad sandály**“, čímž naznačil, že švec by neměl posuzovat mimo rámec své odbornosti – boty.

Toto starověké setkání krásně vystihuje podstatu ultrakrepidářství – zvyku vyjadřovat se a radit ve věcech mimo své znalosti či odbornost.

J. Basil Dannebohm

J. Basil Dannebohm je spisovatel na volné noze a vydavatel *The Dannebohm Dispatch*. Píše ze státu Virginia.

-tep-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Sít víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Sít víry](#)